

Borås kommun

boras.stad@boras.se

Rektorn vid Särilaskolan 7-9

niclas.lindberg@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Särilaskolan 7-9
i Borås kommun

Tillsyn i Säraskolan 7-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Säraskolan besöktes av Skolinspektionen den 8 mars 2013.

Fakta om skolan

Säraskolan ligger i stadsdelen Väster i Borås kommun. Skolan består av två skolenheter som leds av varsin rektor, en skolenhet för förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6 och en skolenhet som omfattar verksamhet i grundskolans årskurser 7-9. Rektorn för Säraskolan 7-9 hade vid tillsynen varit drygt en termin i skolan. Detta beslut gäller skolenheten Säraskolan 7-9. Vid skolenheten går totalt 201 elever. Den pedagogiska personalen är organiserad i två arbetslag som leds av varsin lagledare. Utöver rektorn finns i skolan även en skolintendent på 70 procent som ledningsresurs, vilken bland annat sköter schemaläggningen och andra administrativa uppgifter.

Kunskapsresultat

Beträffande kunskapsresultaten i årskurs 9 visar Skolverkets uppföljningsstatistik att 66 procent av eleverna i Säraskolan uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2011/12. Andelen är lägre än rikets genomsnitt på 77 procent och andelen i Borås kommun som var 80 procent samma år. Resultatet är också något lägre än läsåret 2010/11 då 71 procent av eleverna i Säraskolan uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Även när det gäller elevernas genomsnittliga betyg visar Skolverkets uppföljningsstatistik att en successiv försämring skett på Säraskolan under de senaste tre åren. Våren 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 197 vilket kan jämföras med det genomsnittliga meritvärdet i riket som var 211 samma år.

Av de elever som avslutade utbildningen på Säraskolan 7-9 läsåret 2011/12 var 81 procent behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket även det är något lägre än motsvarande i riket medan 73 procent av eleverna var behöriga till naturvetenskapligt och tekniskt program. Kunskapsresultaten skiljer sig åt mellan flickor och pojkar på så sätt att flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde (207) än pojkarna (191) samtidigt som en lägre andel flickor än pojkar uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Endast 57 procent av flickorna uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen våren 2012 vilket kan jämföras med 71 procent av pojkarna. Det finns också skillnader i måluppfyllelsen mellan olika ämnen. Av de elever som läste svenska som andraspråk var det 25 procent som inte uppnådde kunskapskraven och i kemi 19 procent. Motsvarande värden för svenska och slöjd var 2 respektive 3 procent.

På de nationella ämnesproven i årskurs 9 var det 96 procent av eleverna som uppnådde kravnivåerna i svenska, 92 procent i engelska och 87 procent i matematik. I kemi var det 66 procent av eleverna som uppnådde kravnivåerna på de nationella ämnesproven. Vad beträffar relationen mellan betyg på nationella ämnesprov och slutbetyg visar statistiken att betygsättningen och resultaten i de nationella ämnesproven har en högre överensstämmelse i Säraskolan 7-9 än genomsnittligt i landet. I exempelvis engelska fick 89 procent av eleverna lika betyg som provbetyget.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen konstaterar att alla elever i Säraskolan 7-9 inte ges möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Kunskapsresultaten är genomgående lägre än genomsnittligt i riket och många elever lämnar skolan utan godkända betyg i samtliga ämnen. Det är därför angeläget att skolan ökar sina ansträngningar att förbättra de låga och sjunkande kunskapsresultaten. I detta ingår att se till att alla elever ges utmaningar så att de stimuleras att utvecklas så långt som möjligt utifrån sin förmåga och att alla elever ges det särskilda stöd de behöver. Bland annat brister arbetet avseende att dokumentera planerade och insatta stödåtgärder i åtgärdsprogram vilket gör att åtgärdsprogrammen inte uppfyller skollagens krav och inte heller fungerar som redskap för planering av stödarbetet. Skolan tillgodoser inte heller fullt ut elevernas behov av studiehundledning på modersmålet.

För att kunna förbättra måluppfyllelsen behöver skolan också följa upp kunskapsresultaten på ett mer systematiskt sätt. Av tillsynen framgår att elevernas resultat inte sammanställts, analyserats och diskuterats med lärarna i skolan. Dokumentation av kvalitetsarbetet är också bristfällig. Enligt lärarna sammanhänger detta med frekventa ledningsbyten under senare år vilket bland annat medfört bristande kontinuitet och att påbörjade projekt inte slutförts eller följts upp. Skolan saknar också rutiner på viktiga områden. Till exempel har inte några kopior på skriftliga bedömningar diarieförts eller på något annat sätt hållits ordnade av skolan, trots att det är en stor grupp elever som fått sådana som komplement till sina slutbetyg.

Skolans rektor beskrivs av lärarna emellertid som tydlig i sitt pedagogiska ledarskap och upplevs vara drivande i det pedagogiska utvecklingsarbetet. Att satsningar gjorts inom vissa angelägna områden, såsom att förbättra elevernas läsförståelse, uppger lärarna är ett tecken på detta. Rektorn har också inlett ett arbete för att systematisera elevinflytandet i skolan, vilket resulterat i att det i skolan nu finns ett aktivt elevråd. Dock behöver det kontinuerliga elevinflytandet över innehåll och arbetssätt i undervisningen förbättras så att det omfattar alla ämnen och lärare i skolan. Likaså måste rektorn se till att skolans plan mot

kränkande behandling utarbetas under medverkan av eleverna och används som ett aktivt verktyg i skolan.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet undervisning och lärande.

- Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Lärarna ska ge de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling så att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Eleverna som lätt uppnår kunskapskraven som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen är det rektorns ansvar att se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare framgår det av läroplanen att lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet till överblick och sammanhang.

Av intervjuer och samtal med lärarna framgår att de planerar huvuddelen av sin undervisning på egen hand. Lärarna uppger att ämnesövergripande samarbeten förekommer, men endast sporadiskt och på initiativ från enskilda lärare. Lärarna uttrycker att de vill öka samverkan över ämnesgränserna och gemensamt planera större temaområden, men att de sällan har tid och möjlighet att

planera tillsammans. Vissa av eleverna kan vid intervjuer ge exempel på ämnesövergripande samarbeten, men uttrycker att detta inte sker ofta och endast i vissa ämnen. Rektorn bekräftar vid intervju att samverkan mellan skolans lärare är alltför begränsad. Rektorn menar att det förekommer temaveckor och samarbeten inom exempelvis kreativt skrivande, men att lärarna fortfarande i alltför hög utsträckning planerar sin undervisning på egen hand. Såväl lärarna som rektorn uttrycker att schemaförutsättningarna behöver förbättras för att möjliggöra mer kontinuerliga samarbeten mellan lärare.

I samband med att eleverna påbörjar sin utbildning i årskurs 7 har de valt en profil med inriktning mot exempelvis språk, eller matematik och naturvetenskapliga ämnen. Intill nyligen har de elever som inte önskar välja inriktning givits möjlighet att gå i klasser utan profil. Enligt såväl rektorn som lärarna har denna uppdelning av eleverna lett till stora skillnader i resultat mellan olika klasser. Detta bekräftas av betygssammanställningen som Skolinspektionen granskat och som visar att eleverna som går i klasser "utan profil" har tydligt lägre kunskapsresultat än de som valt en inriktning. I vissa ämnen har nästan samtliga elever i en klass erhållit betyget F.

Av intervju med rektorn framgår att vissa lärare tenderar att anpassa undervisningen efter den genomsnittliga kunskapsnivån i undervisningsgruppen, vilket innebär att undervisningen bedrivs på en generellt lägre nivå i vissa grupper. Vilket bland annat gäller vissa av de klasser som inte har någon profil. Lärarna uttrycker att de anstränger sig för att anpassa uppgifter och material, men att de har svårt att hinna med att både utmana de elever som lätt uppnår kunskapskraven och hjälpa dem som behöver mycket stöd för att uppnå de lägsta kunskapskraven. Vissa av de elever Skolinspektionen intervjuat beskriver att de inte alltid upplever undervisningen som stimulerande. Varje elev i skolan har tillgång till en egen dator och eleverna beskriver att de i vissa ämnen ägnar en stor del av lektionstiden åt att surfa istället för åt skolarbete. Även i den enkät som Skolinspektionen genomfört med föräldrar till elever på Särilaskolan visar resultatet avseende elevernas möjligheter till utmaningar på låga värden.

Av utredningen framgår undervisningen i olika ämnesområden inte samordnas vid Särilaskolan 7-9 så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Utredningen visar också att alla lärare inte ger eleverna den ledning och stimulans som de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål, vilket bland annat sammanhänger med den "nivågruppering" av eleverna som profilklasserna inneburit. Undervisningen anpassas inte heller alltid efter elevernas behov så att de elever som lätt når kunskapskraven får ledning och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 3 § skollagen samt

Lgr 11 avsnitt 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer och avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Elever ska enligt skollagen ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Eleverna ska enligt läroplanen fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med den planering av verksamheten som föreskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Intervjuer med elever och personal visar att eleverna har ett visst inflytande över det övergripande arbetet i Särilaskolan. Klassråd genomförs i klasserna och skolan har ett aktivt elevråd som bland annat varit delaktiga i planeringen av skolgemensamma aktiviteter, inköp av material och även diskuterar undervisningen, schemafrågor och skolmaten. Dock uttrycker eleverna vid intervju att deras möjligheter till ett reellt inflytande över utbildningens utformning är lärarberoende. Det finns lärare i skolan som låter eleverna påverka arbetssätt och arbetsformer men detta sker inte regelbundet och inte i samtliga ämnen. Ofta begränsas inflytandet, enligt eleverna, till möjlighet att välja redovisningsform.

Av den enkät som Skolinspektionen genomfört under hösten 2012 framgår att 77 procent av eleverna i årskurs 9 anser att det stämmer helt och hållet, eller stämmer ganska bra att "I min skola är det bara lärarna som bestämmer hur vi ska arbeta på lektionerna". Lärarna och rektorn bekräftar att elevinflytande och att involvera eleverna i utformningen av undervisningen är ett utvecklingsområde för skolan. Rektorn beskriver att viljan till inflytande varierar mel-

lan olika elevgrupper i skolan, men att det finns elever som uttryckt att de vill komma in tidigare i planeringen av undervisningen. Lärarna uppmanas av rektorn att regelbundet utvärdera sin undervisning med eleverna. Vissa av lärarna uttrycker att de också genomför utvärderingar med sina elever i samband med terminsavslut, eller då ett moment avslutats. Dock har resultatet av dessa utvärderingar inte sammanställts på skolövergripande nivå. Att skolan avser arbeta för att öka elevinflytande framgår också av skolans nya likabehandlingsplan.

Utredningen visar att eleverna i Särilaskolan 7-9 inte ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen samt

Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, och avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet trygghet och studiero.

- Ordningsregler ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp vid skolenheten.
- Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning.

Motivering

Vid varje skolenhet ska det finnas ordningsregler som utarbetats i samråd med eleverna och som följs upp på skolenheten. Av skollagen framgår vidare att det för varje skolenhet ska finnas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

De flesta elever och lärare som Skolinspektionen talat med i samband med tillsynen uttrycker att stämningen på Särilaskolan är god och att eleverna känner sig trygga. Det framgår av intervjuer och samtal med elever att skolans personal arbetat målmedvetet för att öka trivseln och skapa lugn i skolan. Detta arbete har, enligt eleverna, varit framgångsrikt. Dock framgår att studieron fortfarande brister i vissa grupper. Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av Särilaskolans ordningsregler, vilka är gemensamma för de två skolenheterna F-6 och 7-9. Eleverna uttrycker vid intervju att de inte medverkat i upprättandet av ordningsreglerna vilket bekräftas av rektorn i samband med faktagranskning av denna rapport. Enligt rektorn utarbetades ordningsreglerna av skolans personal i samband med skolstarten i augusti 2012, varefter de presenterades för samtliga klasser i skolan. Att eleverna inte varit delaktiga i upprättandet av ordningsreglerna syns också i resultatet av den enkät som Skolinspektionen genomfört med eleverna i årskurs 9 under hösten 2012. Av enkät framgår att 36 procent av eleverna anser att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls att "I min skola är vi elever med och bestämmer vilka trivsel- och ordningsregler vi ska ha". Ytterligare 15 procent anger att de inte vet om eleverna är delaktiga.

Skolinspektionen har tagit del av Särilaskolans gemensamma plan mot kränkande behandling, benämnd likabehandlingsplan, som utarbetats under höstterminen 2012 och beslutats i januari 2013. Planen innehåller en beskrivning av det förebyggande och främjande arbetet liksom en redovisning för hur rutinerna ser ut i skolan om kränkningar sker. I likabehandlingsplanen redovisas också vad som framkommit i den kartläggning som genomförts i skolan under hösten. Detta beskrivs emellertid mycket kortfattat och ospecifikt. Exempelvis framgår att "Majoriteten av eleverna upplever sig trygga på skolan, med några undantag" utan att det specificeras på vilket sätt eller var eleverna upplever sig otrygga eller om otryggheten gäller för någon särskild grupp. Det framgår inte heller vad som framkommit för respektive skolenhet. Vidare är det oklart hur de insatser som beskrivs i planen kan kopplas till de problemområden som identifierats vid kartläggningen. De flesta av de insatser som beskrivs är istället av ospecifik och allmän karaktär såsom lägerskola, enkäter och att vuxna alltid finns tillgängliga vid lunch. Planen saknar också en beskrivning av skolans rutiner om en elev blivit kränkt av vuxen i skolan. De elever som Skolinspektionen talat med uppger att de inte känner till att det finns en likabehandlingsplan i skolan. Detta indikerar att planen ännu inte är fullt implementerad i verksamheten. Rektorn uppger vid faktagranskning av detta beslut att man i skolan arbetar med flera parallella dokument. Utöver den plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen finns i skolan också en "blå pärm" där olika rutiner och handlingsplaner finns samlade. I dessa dokument finns också rutiner för vad som händer då vuxen krän-

ker elev. Rektorn uppger vidare att det är mer troligt att eleverna är bekanta med den blå pärmen, än planen mot kränkande behandling, eftersom den funnits längre i skolan.

Utredningen visar att ordningsreglerna för Säraskolan 7-9 inte har utarbetats under medverkan av eleverna. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav eftersom den omfattar flera skolenheter utan att det framgår vad som gäller specifikt för respektive enhet och elevgrupp. Vidare saknas tillräcklig koppling mellan åtgärder och vad som framkommit i kartläggningen. Planen är inte heller känd av eleverna på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 5 § och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn besluta att ett

åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Inom Borås kommun finns enheten Centrum för flerspråkigt lärande (CFL). Då skolor inom kommunen bedömer att elever är i behov av studiehandledning på sitt modersmål för att kunna klara av skolsituationen får de ansöka om personella resurser hos CFL. I ansökan ska bifogas ett åtgärdsprogram för eleven ifråga. Enligt lärarna och rektorn har omkring 60 procent av eleverna på Sär-laskolan 7-9 ett annat modersmål än svenska. Flera elever har också nyligen anlänt till Sverige och studiehandledning ges på flera olika språk. Dock uppger såväl rektorn som lärare och representanter för elevhälsan att tillgången till studiehandledning är begränsad och maximalt omfattar ett visst antal timmar i veckan oavsett vilka behov eleven har. Det finns också elever i skolan som har behov av studiehandledning på vissa språk, såsom vietnamesiska, som inte kunnat tillgodoses. Enligt såväl lärare som personal ur elevhälsan är det många gånger tillgången på studiehandledare som styr omfattningen av studiehandledning på modersmålet, snarare än det behov som utredningen visat att eleverna har.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats under höstterminen 2012. I åtgärdsprogrammen redogörs för långsiktiga och kortsiktiga mål liksom för åtgärder på olika nivåer. Dock framgår inte elevens behov tydligt av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av och de innehåller inte heller någon beskrivning av hur uppföljning och utvärdering ska ske. Åtgärdsprogrammen saknar också överklagandehänvisning.

Utredningen visar att alla elever vid Sär-laskolan 7-9 inte ges studiehandledning på modersmålet inte ges till alla elever som har behov av det och inte heller ges i den utsträckning elever behöver. Vidare visar utredningen att åtgärdsprogrammen saknar beskrivning av elevernas behov, liksom beskrivning av hur uppföljning och utvärdering ska ske och överklagandehänvisning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen,

5 kap. 4 § skolförordningen samt

Lgr 11 avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

- En skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ska ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.
- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning ges av elevernas kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne. Bedömningen får också innehålla en redovisning av vilka stödåtgärder som satts in. Bedömningen ska undertecknas av läraren. Vidare framgår det av skollagen att läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Av offentlighets- och sekretesslagen framgår att allmänna handlingar ska registreras så snart de har kommit in till eller upprättats hos en myndighet. Handlingar som inte omfattas av sekretess behöver inte registreras om de hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in eller upprättats. Beträffande handlingar som registreras ska det av registret framgå datum då handlingen kom in eller upprättades, diarienummer eller annan beteckning handlingen fått vid registreringen, i förekommande fall uppgifter om handlingens avsändare eller mottagare, och i korthet vad handlingen rör.

Enligt rektorn får eleven en skriftlig bedömning i de fall eleven inte har uppnått målen i ett ämne. Dock har dessa dokument överlämnats till eleverna i samband med skolavslutningen utan att några kopior diarieförts eller på något annat sätt hållits ordnade av skolan. Skolinspektionen har därför inte kunnat ta del av och bedöma några av de skriftliga bedömningar som upprättats.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen och konstaterar att dessa inte alltid ger en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kraven i kursplanerna. Vissa av de skriftliga omdömena innehåller beskrivningar av sociala, icke betygsgrundande aspekter såsom inställning till ämnet och engagemang. Motiveringar såsom "Lugn och trevlig elev" samt "passiv" förekommer.

Utredningen visar att skriftliga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling som upprättats inte har diarieförts enligt offentlighets- och sekretesslagens krav. Detta är viktigt bland annat för att elever i efterhand ska kunna få

uppgifter på genomförd skolgång. Vidare visar utredningen att omdömena i de individuella utvecklingsplanerna inte ger en beskrivning av elevernas kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

10 kap. 13 och 22 §§ skollagen samt 5 kap. 1 och 2 §§ offentlighets- och sekretesslagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Av den verksamhetsredogörelse som rektorn för Särilaskolan 7-9 inkommit med inför tillsynen framgår att lärarna regelbundet rapporterar förväntade kunskapsresultat, liksom resultatet av arbetet med exempelvis modersmålsundervisning och särskilt stöd till huvudmannen. Utöver detta sker skolenhetens arbete med att planera, följa upp och utveckla verksamheten i lagledarmöten, i bedömning för lärandegrupper och vid arbetsplatsträffar.

Dock uttrycker lärarna vid intervjuer att det finns en bristande kontinuitet i det systematiska kvalitetsarbetet vilket enligt dem sammanhänger med frekventa rektorsbyten i skolan. Lärarna uttrycker att många utvecklingsprojekt startats

som sedan aldrig följts upp då skolledningen bytts ut. Bland annat har kunskapsresultaten, enligt lärarna, inte diskuterats eller analyserats på ett systematiskt sätt på skolan. De uppger att de har kännedom om elevernas prestationer på individ- och klassnivå, men att de däremot inte tagit del av skolans samlade resultat. Exempelvis hade lärarna inte kännedom om att endast 57 procent av alla flickor hade godkända betyg i samtliga ämnen våren 2012. Huvudmannen, Borås kommun, efterfrågar månadsvisa resultatrapporteringar. Dock uttrycker flera av de lärare som intervjuats vid tillsynen att de aldrig givits någon feedback på de kunskapsresultat som inrapporterats. Rektorn, som vid tillsynen varit omkring en termin vid skolan, beskriver att det kvalitetsarbete som genomförts sedan han tillträdde tjänsten bland annat innefattar en analys av höstens terminsbetyg och resultat. Bland annat har han konstaterat att bristande läsförmåga hos eleverna varit en av faktorerna bakom de låga kunskapsresultaten, vilket lett till en satsning på läsning i skolan. Dock bekräftar rektorn att mycket litet av det utvecklingsarbete som tidigare genomförts i verksamheten finns dokumenterat.

Utredningen visar att det systematiska kvalitetsarbetet inte genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Alla delar av kvalitetetsarbetet är inte heller dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

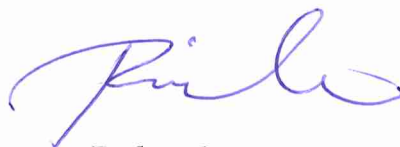
4 kap. 4, 6-7 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har även Mats Löving och Julie Svane deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Frida Eek
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).